

БӨЛІМ: БАСТАУЫШ СЫНЫП

Оқушылардың оқу мотивациясын арттырудың жолдары

ЖАРИЯЛАНДЫ
21.12.2024СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/173296/>

Кулмагамбетова Жулдыз Оралбаевна

Алматы облысы, Қарасай ауданы, Жібек жолы ауылы

«Ахмет Байтұрсынұлы атындағы орта мектебі» КММ, Бастауыш сынып мұғалімі

Оқу мотивациясы – бұл оқушылардың білім алу процесіне деген ішкі ынта-жігері мен қызығушылығының көрсеткіші. Оқу мотивациясын арттыру – оқушының сабаққа белсенді қатысуын, оқу процесіне деген қызығушылығын күшейтуді білдіреді. Оқушылардың оқу мотивациясын арттыру үшін педагогтің кәсіби дағдылары мен әдіс-тәсілдері үлкен рөл атқарады. Бұл мақалада оқушылардың оқу мотивациясын арттыруға ықпал ететін негізгі жолдар мен тәсілдер толығымен қарастырылады.

Оқушылардың пәнге деген қызығушылығын арттыру

Оқу мотивациясының негізі – оқушылардың пәнге деген қызығушылығын арттыру болып табылады. Қызығушылықты қалыптастыру оқу процесін қызықты әрі тартымды етеді, нәтижесінде оқушылардың білім алуға деген ынтасы артады. Қызығушылықтың артуы оқушының өздігінен білім алуына, зерттеуге деген құштарлығына әсер етеді.

Ойын элементтерін қолдану

Ойындар оқу процесін қызықты әрі тиімді етеді, әсіресе бастауыш сынып оқушылары үшін. Ойын элементтері арқылы оқушылар өздерінің

білімдерін тексере отырып, тақырыпты тереңірек меңгереді. Мысалы, «Кім көп біледі?» немесе «Сөз тапқырлар» сияқты ойындар арқылы сабақты көңілді әрі қызықты етуге болады. Ойынның ішінде тақырыпқа қатысты тапсырмалар мен сұрақтар қойылып, оқушылардың сабаққа деген қызығушылығы артады.

Әртүрлі әдіс-тәсілдерді қолдану

Әртүрлі әдіс-тәсілдер оқушылардың пәнге деген қызығушылығын арттыруда маңызды рөл атқарады. Мұғалімдер жаңа тақырыпты таныстыру үшін көрнекіліктер, бейнемазмұндар, мультимедиялық құралдар, презентациялар және әртүрлі интернет ресурстарын пайдалана алады. Бұл әдіс оқушылардың сабаққа деген қызығушылығын арттырады және оларды ақпаратты тиімді қабылдауға ынталандырады.

Жобалық жұмыстар мен зерттеулер

Жобалық жұмыстар оқушыларға зерттеу жүргізу, өздігінен қорытынды жасау және нақты нәтижеге қол жеткізу мүмкіндігін береді. Мұғалімдер оқушыларды жобалық жұмыстарға тарту арқылы олардың шығармашылық қабілеттерін дамытады, пәнге деген қызығушылығын арттырады. Жобалық жұмыстарды топтық немесе жеке орындауға болады, бұл тәсіл оқушыларды өз білімдері мен дағдыларын іске асыруға ынталандырады.

Оқушыларға нақты мақсаттар қою

Оқушылардың оқу мотивациясын арттыруда нақты мақсаттардың болуы өте маңызды. Мақсат оқушының қандай нәтижеге қол жеткізуі керек екендігін түсіндіреді, бұл өз кезегінде оқу процесіне деген ынтасын күшейтеді.

Ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді мақсаттар

Ұзақ мерзімді мақсаттар – бұл оқушылардың білім алу жолындағы негізгі бағыттарын айқындайды. Қысқа мерзімді мақсаттар оқушылардың нақты тапсырмаларды орындау арқылы біртіндеп үлкен мақсаттарға жетуге көмектеседі. Мұғалімдер осы екі типтегі мақсаттарды бірлесе

отырып қою арқылы оқушыларға үздіксіз даму жолын көрсетуі тиіс. Мысалы, бір тоқсан ішінде жақсы баға алу немесе белгілі бір тақырыпты толық меңгеру.

Мақсатқа жету жолдарын көрсету

Мақсаттарға жету жолдарын көрсету оқу мотивациясының артуына ықпал етеді. Мұғалім әр оқушыға жеке мақсат қойып, сол мақсатқа жету үшін қандай стратегиялар мен әдістерді қолдану керектігін түсіндіреді. Оқушыларға өздерінің жол картасын жасауға көмек көрсету, олардың өз күш-жігерін дұрыс бағытта жұмсауына мүмкіндік береді.

Жеке жетістіктерді бағалау

Оқушылардың жеке жетістіктерін бағалау олардың оқу мотивациясын арттырады. Әрбір оқушының жетістігін мадақтау, оны марапаттау немесе жетістігіне лайықты түрде бағалау оны жаңа мақсаттарға жетуге ынталандырады. Сонымен қатар, оқушының қателіктерін түсіндіріп, оның жекелей дамуына бағытталған кері байланыс беру маңызды.

Позитивті эмоционалды орта қалыптастыру

Оқу процесі тек академиялық білімді игерумен ғана шектелмейді, оқушылардың эмоциялық жағдайы да өте маңызды. Позитивті атмосфера оқушылардың өздерін қауіпсіз сезініп, сабаққа белсенді қатысуына мүмкіндік береді. Мұғалімнің жеке тұлғаға құрметпен қарауы, оның эмоциялық қолдауы оқушының өзін-өзі бағалауын арттырады.

Оқушының жеке тұлғасына көңіл бөлу

Әрбір оқушының жеке ерекшеліктерін ескеру өте маңызды. Мұғалім оқушының қызығушылығын, темпераментін және оның оқу стилін түсініп, сабақ барысында сол ерекшеліктерді ескеруі қажет. Оқушының жеке қажеттіліктері мен қабілеттерін мойындау арқылы оның оқу мотивациясы артады.

Оқушыға қолдау көрсету

Қиындықтарға тап болғанда мұғалімнің қолдауы оқушының

мотивациясын арттырады. Оқушы өзінің проблемалары мен қиындықтарын мұғаліммен ашық талқылап, шешімдер іздегенде оның оқу процесіне деген ықыласы күшейеді. Қолдау көрсету оқушының өзіне деген сенімін арттырып, оның жақсы нәтижеге жетуге деген ұмтылысын көбейтеді.

Позитивті кері байланыс

Кері байланыс оқушының өзін бағалауға, нәтижелерін түсінуге және ары қарай жақсартуға бағытталған маңызды құрал. Мұғалім оқушының жасаған қателіктерін конструктивті түрде талдап, оның жетістіктерін мақтай отырып, оны әрі қарай даму үшін қолдайды. Позитивті кері байланыс оқушының өз жұмысын жақсартуға деген ықыласын арттырады.

Оқытудың әртүрлі әдіс-тәсілдерін қолдану

Әртүрлі оқыту әдістері оқушылардың оқу мотивациясын арттырады. Оқушылардың оқу стилі мен қызығушылығы әртүрлі болғандықтан, бір ғана әдіс барлық оқушыларға тиімді болмайды. Мұғалімдер оқытуда әртүрлі тәсілдерді пайдалану арқылы әр оқушының өзіндік ерекшеліктеріне бейімделеді.

Интерактивті әдістерді пайдалану

Интерактивті әдістер оқушыларды белсенді қатысуға, өз пікірлерін айтуға, пікірталас жүргізуге ынталандырады. Мысалы, топтық жұмыстар, рөлдік ойындар, дебаттар оқушылардың жеке тұлғалық қасиеттерін дамытуға және оларды өзара іс-қимыл жасауға үйретеді. Мұндай әдістер оқушылардың оқу мотивациясын көтеріп, білім алуға деген ынтасын арттырады.

Технологияларды қолдану

Қазіргі таңда ақпараттық технологияларды қолдану оқу процесінің тиімділігін арттырады. Мұғалімдер сабақта компьютерлер, интерактивті тақталар, бейнемазмұндар, онлайн тестілер сияқты түрлі цифрлық құралдарды қолдану арқылы оқушыларды ынталандыра алады. Бұл

құралдар оқушылардың сабаққа деген қызығушылығын арттырып, білім алуға деген мотивацияларын күшейтеді.

Құзыреттілікке бағытталған оқыту

Құзыреттілікке бағытталған оқыту оқушыларға тек теориялық білім емес, сол білімді практикада қолдануға мүмкіндік береді. Мұндай оқыту түрі оқушыларды болашақ өмірде қажетті дағдыларды меңгеруге, мәселені шешуге, өз бетінше жұмыс істеуге бағыттайды. Құзыреттілікке негізделген оқыту әдісі оқушылардың жеке шығармашылық қабілеттерін арттырады және олардың оқу мотивациясын күшейтеді.

Оқушылардың әлеуметтік белсенділігін ынталандыру

Әлеуметтік белсенділік оқушылардың оқу мотивациясын арттыруда маңызды рөл атқарады. Бірлескен іс-шаралар, топтық жұмыстар оқушылардың оқу процесінде белсенді түрде қатысуына мүмкіндік береді.

Топтық жұмыстарды ұйымдастыру

Топтық жұмыстар оқушылардың бір-бірімен ынтымақтастықта жұмыс істеуіне мүмкіндік береді. Бұл оқушылардың әлеуметтік дағдыларын дамытуға, топпен жұмыс істеу арқылы білімдерін жетілдіруге ықпал етеді. Топтық жұмыстардың нәтижесінде оқушылар өзара көмектесіп, бір-бірінен үйренеді, бұл олардың оқу мотивациясын арттырады.

Оқушыларды топтық жетістіктер үшін марапаттау

Оқушыларды топтық жетістіктер үшін марапаттау олардың ынтымақтастыққа негізделген жұмысты ұнатуына ықпал етеді. Топ мүшелері өзара нәтижеге жету үшін тырысып, бір-біріне көмектеседі, бұл оқушылардың білім алуға деген ынтасын арттырады.

Оқушылардың оқу мотивациясын арттыру үшін мұғалімдер әртүрлі әдістер мен тәсілдерді қолдана алады. Қызығушылықты арттыру, мақсат қою, қолдау көрсету, әртүрлі әдістер мен әлеуметтік белсенділікті ынталандыру арқылы оқушылардың оқу процесіне деген ынтасын арттыруға болады. Мұғалімдер осы әдістерді тиімді пайдалана отырып,

оқушыларды жақсы нәтижелерге жетелеуге мүмкіндік береді.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Құдайбергенова, Г.Ж. (2019). «Оқушылардың оқу мотивациясын арттыру әдістемесі». Алматы: Атамұра.
2. Рахметова, Г.К. (2020). «Педагогика және психология: оқушылардың оқу мотивациясын басқару». Астана: Нұрпринт.
3. Әбиев, Ж.А., Құдиярова, Р.Ш. (2018). «Жас ұрпақтың оқу мотивациясын қалыптастырудағы педагогикалық тәсілдер». Алматы: Білім.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.